

STEKLENA KUPOLA

Nada Gaborovič

Sedel je s spodvitimi nogami in šele v tem hipu opazil, da večerna zarja ugaša. Kako da je to prodrlo vame in zaznavam? Tak nesmisel, se je porogljivo nasmehnil, zaradi katerega je bilo prelitega preveč črnila, oh, jutranji svit pa večerni zaton, celo oče ga ima v ustih. Morda, si je rekel, imajo prav tisti, ki so zastarele besede prečrtali v svojem besednjaku. Zato jih zdaj ne vznemirja nič več. Glavno je, da nisi navezan na nobeno reč in ne dopustiš, da bi te karkoli oviralo, utrujalo. Postalo tvoja slabost. Da bi pričel omahovati. Da bi te zaneslo. Kajti tvoj čas je naglo mimo. Utegnilo bi ti biti žal, fant moj.

Iztegnil je noge in si oddahnil. Začutil je ugodju podoben pljusk v svojem telesu. Ozrl se je k spodnjemu oknu, ne, niso se še vrnili, ker je temno. Misel in občutek sta obtičala v njem, neizoblikovana, navržena. Kako zoprno, ga je prešinilo, ker ne vem, naj še ostanem do teme na tem negovanem vrtu ali pa se zlekнем v svoji sobi in doživljam tihotapljenje mraka, ki te potiska v nekaj, nekaj čudnega. Mogoče v občutek, ki se mu pravi samota. Ampak to te že sili, da pričenjaš nekaj čutiti! Ne, ostal bom še tu, hej, kaj je to?

Veje so se upogibale z raskavim šumom, ker so se trle ob deblo. Nalet vetra je postal silnejši in vitke, prožne veje so nemirno drgetale, kajne, si je rekel, kot priklenjeni hrti, pa vam ni pomoči, samo čemite lahko ali se upogibate, kakor se pač zahoče vetru. In čakate, kdaj vam odpade listje pa spet požene — samo to, samo to.

Nemirno se je zganil in se presedel. Če sem sklenil, da bom šel, bom šel. Kaj mi brani, da bi to storil? Kaj me veže? Smešno umetno življenje. Krošnja občutljive trepetlike. Skozi katero lahko uzrem visoko gori zvezde.

Brezbrižno je strmел v večerno nebo, ki se je prižigalo. S pogledom se je sprehodil od zvezde do zvezde, še na redko posejane. Do zdaj je bilo to nekaj, kar je prezrl, kot prezreš odtok vode, kot prah s ceste, kot dež. Toda zvezde so nenadoma zažarele proti njemu in spet je šlo skozenj kot maloprej. Vendar tokrat podobno zboldljaju.

Vse sem videl. Vse sem doživel. Šlo je skozme, najprej me je rezalo, potem samo še prhnilo. In zdaj nimam več kaj početi.

Zvok lastnega glasu, zelo hrapavega, se mu je zaril v uho in ostal tam nasilno vklenjen. Stresel je z glavo in pustil pramene las čez oči.

Kaj je s teboj, fant, nehaj modrovati, fant, fant, če človek prične živeti tisti dan, ko je umrl, kakšen smisel ima vse skupaj. Živiš za

drugo smrt in naveličaš se misliti, presede ti vsakdan, poberi se, prosim te, jutri, pojutrišnjem in vsi naslednji dnevi. Sit sem tega danes pa včeraj pa predvčerajšnjim.

Nébo je postalo čudno prosojno. Kazalo je, da se je znižalo in se spustilo na njegova ramena. Zdaj sem kot netopir, zložim lahko usnjata krila in se obesim z glavo navzdol pa čakam. Malo drugače kot doslej, ker doslej sem čakal ko človek.

Iz vrta onstran žive meje je priplaval smeh. Ni se ozrl tjakaj, jezno se je nasmejal, kajne, Eva si je pripeljala goste. Čopaste električne kitare. Nova skupina, moj dragi stari fant, življenje se jim odpira, mogoče bom odšla še sama z njimi, če se naučim popevati.

Zleknil se je na ležalniku. Pritisk na gumb in se raztegne, glava se vgrezne v blazino in glasov ne slišiš več. Zvoki so le še slabotno javkanje, odpiral in zapiral je oči, trudil se je, da bi bili presledki čimbolj enakomerni, »oh, čedna lutka, gospa, tako vam okraši sobo!«

»Nikjer ga ni. Toda ob tem času je navadno doma. Na vrtu bo, pravim, ker bi vzdignil telefonsko slušalko, če bi bil v sobi.«

»Toda Eva, bila si že dovolj glasna!«

Vzpeli sta se na ogrado, visita na njej, sreča, da je živa meja široka in ne moreta zajeti do trepetlike ničesar v pogled, lenobno se je obrnil na bok, le kako da je Nevin glas tako visok in užaljen, res ne slutim, da sem tik za mejo, drugače bi zvarila tak ljubezniv, sladek sčebet, toda ne pomaga, ne zgane se nič več, nehajta stikati za menoj.

»Mogoče se je kam potegnil.« Kako mučen je Evin glas, kadar drhti od užaljenosti.

»Lahko preskočim ogrado in pogledam za grmovje pri trepetliki.«

»Nikar, Neva. Prepovedujem ti.«

Kaka sreča, da se je nehalo. Toda Evina pritajena jeza še valovi tod naokrog, potika se okoli okrasnega grmičja, ki ga je zasadila mati, še preden je bila vila dograjena. Če odšteješ šest let ali kaj, potem naletiš na spomin, ki tiči v plasti bolj jasen ko drugi, »seveda, že sama sem mislila na to, končno potrebujemo vsak svojo sobo, pa tudi okolica je prijazna.« Mati sicer nikoli ni soglašala z očetovimi predlogi, vsaj spominjal se ni.

Na drugem koncu mesta je bil zanemarjen travnat pas pod gričem, »tole sem si izbral,« je rekel oče, »vse do ceste bo vrt in zasejala bom najlepšo travo, ogradila z visoko živo mejo, ne maram radovednih oči,« je rekla mati, »rada bi veliko zelenja in bujnega grmičja, sita sem bele barve in cvetličnih lončkov.«

»Sosedje bodo sami prijetni ljudje,« je pripomnil oče rahlo, toda kadar je govoril s takim pridušenim glasom, je skrival rezilo noža pod jezikom in sin je otrpnil na preži, da ubrani mater, če bo mogoče.

»Imela bom sobo za knjige.« Mati ni opazila očetovega posmeha in sinove nestrpnosti. Ni mislila na očeta. Bila je sama, za steno, ki se je dvigala med njima in oče se je izza nje zasmel s krčevitim smehom. »Gospa doktorica, zares mi je stra-šan-sko hu-do,« je rekel spakovaje se, »bi pogledali v katero tistih knjig, kaj bi mi utegnilo bi-ti?«

Merila sta se z neprikritim sovraštvom in potem je mati odvrnila obraz, da bi ga sin ne videl. »kaj morem zato, da si ostal samo beden praskač,« je siknila in se že hladno nasmejala, potem pa sta oba hkrati pogledala sina in rekla: »Mislim, da bo tu kar lepo, kajne Anko?«

Anko je povetil glavo in utrgal regratov cvet, kako pozno cveče, je pomislil. »nikar, sin, umazal se boš,« potem se je mati obrnila in medpotoma dejala: »Prosila bom bolnišničnega vrtnarja za nasvet in pomoč, pravi umetnik je,« »zakaj neki, neumnost,« se je brez vzroka ogorčil oče, »dovoli, take besede si prepovedujem,« in potem je mati hodila s sinom spredaj. »Anko, vidiš, večerna zarja! Kako je lepa, ali ne? In zvezde se prižigajo, oh oh, po senu diši, vonjaj, sin,« nista opazila, kdaj se je oče izgubil. »zakaj molčiš, Anko? Tako malo časa imava drug za drugega, pa še takrat molčiš, nebo je škrlatno, kakšne barve!«

Sovražil je barve. Sovražil je zvezde. Sovražil je nebo. Vonj po senu.

»Preveč osamljen si,« je rekel oče, ko sta gledala materin vrt in čudovit skalnjak v njem, temelji pa so bili že končani. »Dobro bi bilo, ko bi dozidali in bi se lahko zabaval s sosedi. Velika družčina bo, vsaka liša premore po nekaj otrok.«

Anko je molčal.

»Moraš prepričati mater, da da denar. Ne vem, kaj ji je šinilo v glavo, da se hoče ločiti prav sedaj.«

»Mislila sem, da tebi ni do te hiše, sin.« Čudno je zavzdihnila in ga pogledala: »Mogoče pa je res dobro zate, da imaš končno dom.«

Stal je za živo mejo in oprezoval za sosedovimi otroki, ker so se razigrano podili po nenegovani trati in so plezali na ograjo. Iz okoliških hiš so hodili k njim kvartat, kadit in pit, pred odhodom v šolo so se klicali ko pastirji na gmajni, »no, pridi že,« je povabila Eva, »lahko mi pomagaš pri nalogah,« potem sta skupaj prepisovala, hodila domov in rastle v družčini, ki je imela svoje nepisane zakone in pravila.

Zdaj ga ni več brigalo, kdaj se bo vrnila domov mati. Na očeta že dolgo ni mislil, kod hodi.

»Misliš, da se ti ne bo maščevalo?«

»Kaj, mama.«

»Ko sem se prejle vrnila, sem videla vaju z Evo s cigareto in steklenico. Tak mlad fant. In dekle — to se za dekleta ne spodobi! Ali ni ta Eva malo preveč... preveč...«

Še ko je iskala besedo, ki bi bila ravno prav lakirana, je priskakljala Eva. Mati se je potegnila v svojo lupino, kako praktična stvar, gospa doktor, takale hiška, ki vse skriva, »ali ne bi raje nehala kaditi, Eva?« »Toda gospa doktorica,« se je odkrito uprla Eva in samovšečno pogledala svoje dolge noge v opetih hlačah, saj je postala kar čedna, je pomislil Anko, »to je tako, za šalo, da vidim, zakaj si potem bolj moški,« in se je spogledala s svojo podobo v velikem ogledalu, »ampak vaš konjak je imeniten, zares, pri moji veri.«

Mati je poražena odšla, hišica je postala malo pretežka za ta ramena, »mami, mogoče me zvečer ne bo doma.«

»Ni prepogosto, sin?«

»Kaj bi počel sam v tej veliki, pusti, prazni hiši?«

»V šoli je bilo vse v redu?«

Pokimal je hrtu, ki se je obotavljal na pragu.

»Če si naredil vse, potem pojdi. Pa ne predolgo.«

»Najbrž ne.«

»Večerjal, si?«

»Se mi ni ljubilo.«

»Mora se mu ljubiti, ker še raste,« je prišlo narejeno šegavo od vrat. Potem je izginila in vedel je, da so njene misli že drugod.

»Čao, stari fant, kmalu se prikaži!«

Ko je ostal sam, se je zleknil na kavč in se zastrmel v strop. Mati ljubi nemogoče barve. Le kaj ji je padlo na misel, da je dala takole poslikati strop v dnevni sobi.

Kopalnica je bila zaklenjena. V materino ni imelo smisla hoditi, gotovo jo je že napolnila s svojo dišečo paro.

»Boš kmalu pri kraju, oče?«

»Samo malo še potrpi,« je slišal pridušen odgovor. Tale stari, kadar ni na službenem potovanju, je v kopalnici. To dolgo in temeljito kopanje meji že na boleznost. Človek bi mislil, da prodaja svoje nadomestne avtomobilske dele med prahom in blatom.

»Stra-šansko simpatično gospo imaš za ma-ter.«

Eva ne pozna olike. Zeha ko povodni konj in sploh — mogoče ima mati prav zastran Eve. Nekaj je na njej, kar človeka jezi, ne samo to, da nikoli ne veš, se šali ali ne, marveč kdo ve kaj.

»Ampak tvoj stari je prava gangrena. Ne vem, kako moreš shajati z njim.«

»Zakaj?«

»Že zdavnaj bi lahko organiziral vsaj kak rabljen rekord. Potem bi se lahko potegnili v šolo, kar nas je na tem koncu, v tej zagati, ne pa da samo strizemo z ušesi za drugimi, ki se prašijo mimo nas, pa še niso v četrti šoli, fant.«

»Ne kaže ti drugega, ko da se primožiš v kako bajto, kjer gojijo v hlevu mercedes.«

»Tak krompir imajo dekleta drugačne vrste, kot sem jaz.« Znenada se je togo obrnila. Njeno obličje se je prevleklo z ledom.

»Stari nima preveč denarja. Z mamom se venomer pričakata: mama sama odplačuje tele zidove.« Trla ga je jeza, ker pojasnjuje.

»Pri nas pa nas je preveč pri hiši.« Našobila je usta. »Sicer pa, kaj mi mar. Menila sem samo, da bi si sleherni mladenič moral želeti avto.«

»Eva! Pridi brž!«

»Moram pripraviti še prigrizek za nočoj. Pridi potem. Prinesi s seboj gramofon. Plošče imam sama, mama jih je pustila v zameno za to, ker je odšla sama na neko požrtijo — nekakšna obletnica poroke. Čudni tiči, ti naši stari!«

Anko je obstal pred živo mejo in je čutil, kako raste odpor v njem.

»O, fant moj, iskal sem te. Prej se ti je tako mudilo v kopalnico, zdaj pa te ni od nikoder.«

Sine in fant moj. Ne, ne boj se, oče, čisto vseeno mi je, katere besede uporabljáš, in slep sem za barvo glasu, ali veš, da sem slep za barve, že od tistih časov, ko sem nehal podajati levico tebi in desnico materi, ker ni bilo več sprehodov ne skupnih dni, »oče, ali si pomislil kdaj na svoj avto?«

»Zakaj?« Za hip je bil to glas kot nekoč, nekam iskreno odkrit in polno začuden.

Sin je molčal.

»Ne potrebujemo ga, bi rekel. Mati se vozi z bolniškim, jaz z uradnim, ob nedeljah pa je vsak vesel, če se lahko zlekne na vrtu ali v sobi ali na terasi...«

Pogledal je na uro in se zdrznil. Kot bi se zbal, da ga je sin zalotil pri nečem, kar ni zanj, je zmedeno pozdravil in odhitel.

Gramofon je mrzel, plošče so ledene, nikamor se ne vrte, igla drsi po praznem, zakaj vsi ti mladi fantje in dekleta rulijo. Eva je najbolj divja, noče plesati z mano, »Eva, mati si bo omislila amija.«

»Glava, to je novica! Pusti me, klada, moram stopiti k Anku, da mi razloži. Ali je že domenjeno?«

Prekrižal je roke in noge.

»Treba bo samo čakati.«

»To potrpiš. Boš tvegala in zavozila iz naše zagate po mestnih ulicah? Saj sploh ni nobena umetnija, fant. Sem že poskusila.«

Pomignila je sestri.

»Neva, vozila se bom. Tale ima nekaj v zalogi.«

»Nič dekliškega nimaš, Eva.«

»Zato je tega v tebi dvojna porcija. Ne bezlajaj toliko za njim, pre-stara si zanj, sestra.«

»Eva, Eva, da maraš samo fanta z avtom!«

»Ne, samo avto s fantom, plošča se je iztekla, zamenjaj jo, Anko, kako si mislila tisto o maranju fanta z avtom, Neva?«

»Malo bolj moraš biti poučen o svojem dekletu, fant moj!«

Izpod trepalnic, močno izzivalno občrtanih, je gledala naravnost vanj. Nelagodje v njem je rastlo. Kot bi ga uročila, je priklepala nase njegov pogled.

»Mislil sem, da si boljše poučena o svoji sestri, Neva.«

»Mislim, da sem dovolj dobro poučena o svoji sestri, Anko.«

»Ampak pomisli, Neva, gospa doktorica zmerom ugane, kaj trenutno tišči njenega sina. Če to ni zabavno. Včasih si želim, da bi imela tako mater, ki se zna pri sinu odkupiti!«

Zbal se je, da bo zardel in ne bo znal najti prave besede v odgovor. Neva ga je merila hladno kot včasih Eva, kadar sta sedela na pobočju nad hišami in je čutil, kako jo nekaj tišči, on pa je neobčutljiv in brezbrizen, nem in gluh.

Naredil je naveličan obraz, zazehal je in vstal.

»Po gramofon pridem jutri. Ali kdaj drugič.«

»Vzemi ga kar zdaj. Nihče ni zamenjal plošče.« Mogoče ji glas res drhti. Od jeze ali sočutja s samo seboj? Ko vsaj ne bi šla za menoj, ne maram nekaterih njenih besed, pogledov, kretenj. Če sem drugačen, kot bi rada, ne morem nič zato. Ne ljubi se mi biti tak, kot bi rada, zoprno mi je, ker dreza zdaj v to zdaj v ono reč — toda kaj mi sploh ni zoprno. Kaj me ne potiska še globlje v topo dremotnost in lepljivo brozgo, v kateri je mogoče čemeti brez misli in občutij?

»Videti si truden, sine. Ti ni dobro?«

Mati je previdno vzela gramofon in ga položila na mizico na terasi. Natočil si je sadnega soka, spil na dušek in se naslonil na steber.

»Pred spanjem sem te hotela pozdraviti — včasih si pozabiva želeli lahko noč, kajne? Vtem sem te zaslišala na vrtu. Je kaj narobe s teboj? Se je kaj pripetilo?«

»Nič se ni pripetilo. Nič ni narobe, mama.« Se sploh lahko karkoli pripeti? Je lahko sploh kaj narobe? Tako čudovit vrt imamo, draga moja. Hvala, sinu gre v šoli še kar. Da, zares, priden je. V primeri z

drugimi današnjimi mladimi ljudmi... Res, človek ima preveč dela, čez glavo je posla in dolžnosti, toda...

»Mislim, da imaš vse, da ti ničesar ne manjka, sin moj?«

V tvojih letih sem prekladal vreče v skladišču, fant moj. Dobival sem brce. Moral sem biti zadovoljen z nekakšno čobodro iz olupkov in niso nam blodile po glavi neumne misli.

Oh, oče!

»Včasih se mi zdi, da si prenehal biti moj sin. Nekam tuj in odsoten se mi zdiš. To je usoda vseh mater, toda...«

»Nikoli se nisem pritoževal, ali ne, mama?«

»Hotela sem ti povedati — kaj praviš na to, če se mi morda ponudi priložnost in bi šla lahko za nekaj mesecev v Švico. Neka bolnišnica mi je odprta. Imenitna in znana. Nazaj bi pripeljala avto.«

Ker je molčal, je zaskrbljeno stopila bliže in dodala: »Anko, vem, da si vsi mladi fantje danes želijo avto.«

Mati, mučenica, zdaj si si torej omislila tudi to.

»Vseeno mi je, mama.«

Obšla ga je nenaravna utrujenost. Mati je začutila in je zatajila nevoljo, ni obvladano vzrojila, kot je pričakoval.

»Vselej mislim nate, kadar se je treba za kaj žrtvovati, potrpeti zaradi česa. Toda pojdi v svojo sobo, prinesla ti bom uspavalni prašek ali kako drugo sredstvo.«

Tako se končajo takile najini pomenki, je pomislil. V omari se kopičijo tvoji praški, uspavalni ali kateri drugi, nikoli jih še nisem vzela, zakaj neki tudi, spanje samo odmakne, pa ne prežene, o, ko bi vedela, da ne prežene in ne ozdravi, toda ti si zdravnica, mama, in vidiš rano, pa otipaš trebuh in prisluškuješ srcu, kako bije, malce potrkaš po hrbtu, »pokaži jezik, malček, no, nič ni, vse je v redu!«, »gospa, počitka potrebujete, zgarani ste, malo vas bomo zadržali tu.« O, kako dobri ste, gospa doktorica!

Vse te udobne postelje za sinove. Opaž in tapete Delovna mizica. Veliko svetlobe mora biti, da si ne pokvariš oči! Zelena barva je ta-ko zdrava, vse naj bo v zelenih tonih. To pomirja, mladina je danes tako razdražljiva in občutljiva.

»Sta se sprla z Evo? Nameravala sem se že pomeniti o tem s tabo, sin. Eva je v letih, ko... oba sta v letih, ko...«

Mogoče bo odšla, če molčim. Ali pa ne, bolje bo, če raztegnem usta, v medli svetlobi zasenčene luči ne bo opazila, da so moje ustne mišice ubogljive.

»No, prav, odkrito priznam, da sem se že bala. Ni mi čisto všeč, ti nisi za to dekle, preveč divja, neukročena je, samovoljna in čudna.«

»Dekleta že vedo, kaj hočejo, fantje pa so v teh letih telički!«

Zakaj neki se je oče vrnil? Saj se je odpravljaj na potovanje. In ni prihajal v sinovo sobo, zlasti če je bila mati v njej. V rokah drži potovalko. Menda bo kaj narobe — pa vseeno mi je, zares sem utrujen in spal bom, hočem spati, pojdita in ne prebadajta me s pogledi, ne prenesem več tega kot nekdanj, ne prenesem!

»Se ne bi, prosim, odšel okopat in preobleč?«

»Se ne bi,« je odvrnil oče, se prestopil in tedaj se je pokazalo, da lovi ravnotežje.

Česa takega ne pomnim, zares ne. Če je že pil, in gotovo je, saj veliko potuje, sledov alkohola domov ni prinašal. Vedel je, da si tega v tej hiši ne sme dovoliti, in če je hotel ostati, se je moral držati nemega sporazuma. Te hiše, te lepe, nove, z mojimi žulji postavljene hiše ne bomo mazali. Ne z grdimi besedami ne s smradom take ali drugačne vrste. To naj ostaja zunaj. Tu ne maramo opaziti grdih reči, ne bomo skrunili lepih in novih prostorov, in mati gre z okamenelim vljudnim in dostojnim nasmeškom prek vsega, kar je v zvezi z očetom, naj je to pozabljena aktovka, zmečkana srajca na naslonu stola ali pošvedrani čevlji. Aktovko porine v predal, srajco vrže v košaro, čevlje porine pod njegovo omaro.

»Kopal sem se že, gospa doktorica. Ker sem nameraval na dolgo pot, tisto do jutri zjutraj. Pa se je pokvaril avto. De — fekt smo imeli. Majhna velika neprijetnost. Moral sem izstopiti in se pač vrniti. Sem kaj. Kaj naj bi drugega storil, ne?«

Torej tak je zelo pijan oče. Vprašanje je samo, kako dolgo bo materin obraz maska. Kakšen dan je čuden dan, poln nečesa nevsakdanjega. Celu na stare reči misliš, ko se najmanj nadejaš, kar tako te useka nenavadna opazka in potem opaziš igro — bedasto, da se nameri takole.

»Se ne bi mogel odslej kopati kar tam? Tako bi vsaj vedel, če je avto v redu.«

Imajo matere lahko zares na obrazu tak preteč in nevaren izraz?

»Ne, to pa ne gre. Ni — kakor ne. Saj razumeš, kajne?«

Oče je počasi ritenski odšel, mati se je vrnila v kuhinjo, sin pa ne more nikamor, lahko samo razbira barvi glasov, ki ju nosi v sebi, ker sta se usedli vanj, čeprav mu to ni čisto nič povšeč. Tako naporno je, toda zakaj bi karkoli moralo biti naporno, če človek že dolgo tega noče več?

Dni je veliko preveč.

»Ne glej me tako,« je rekla mati, bila je oblečena v temen kostim, obrobljen s krznom, bila je elegantna in vlak je puhal, košati medna-

rodni vlak, ki se skozenj sklanjajo v zadnji pozdrav moški v kožuhih in ženske v kožuhih in kučmah, »da, seveda bom,« in »kako to misliš? Kajpak, to se razume! Dobro pazi nanj, majhen je še, pa bo že prestal, čas hitro beži.«

Materi je oko zdrsnilo čez peron, pa menda ne pričakuje očeta? je pomislil Anko, tehtal je njene poteze, nekaj trdote je v njih od tistega večera poleti, ko je zaslišal na hodniku visok krik in nato top udarec. Zdelo se mu je, da bi se moral iti viteza, ker je nekje bral o sinovih, ki so ščitili matere, toda obležal je.

Ne, dekle ne more zapolniti praznine. Tudi ne, če je Eva. Ne, ne bom šel tja k njima, čeprav me vabita, sit sem njihovih plesov in razglašnega gramofona, oče prinaša domov nove in nove plošče, izborne so, ob njih se da študirati, »zares, Eva, nimam časa in ne kliči me več, če ne bom iztrgal te žice iz zidu, da, izpite imam,« in Eva se je namrdnila, vem, toda kmalu bo čas, oditi bom moral. Silvester čaka.

Ko je hitel po mrzli noči v zadnji konec ulice, čisto pod poslednjo teraso, kjer so zaradi gradnje hišic opustili vinograd, je čutil tisti nemir, kot ga je vsakokrat, kadar je bil domenjen s Silvestrom. Ne zaradi tega, kar bosta storila, marveč zaradi Eve in neke zgodnje jesenske noči. Teraso so obujale spomin na tiste čase, ko je tod bujno poganjala trta. Hlovnate steze so vodile vse križem skozi divjo podrast in ostanke krivenčastih trt. V spletu plevela, grmičja in subega trsja, kjer so se nekoč kot pol dorasli otroci igrali indijance, je Eva tiste noči, ko sta se vračala iz kina, hotela posedeti prav tu. Bila je prijetna in mirna noč, klopotci so peli. Kot mačica se mu je zvila v naročje, in ker je ostal tog in zadržan, je preprosto rekla, da bi bila rada končno rešenega bremena, »nekega bremena, Anko, potem si ženska, jaz nisem nikoli čutila po žensko, tako neprijetno je biti ženska, pa če si že, potem postani to z nekom, ki je vsaj kolikor toliko razumen.«

Malodušje se je zgostilo, toda od nekod je pričelo vdirati nekaj čudnega, nad čemer ni imel oblasti, Eva je bila mirna, sam pa se ni mogel obrzdati, kot se je doslej lahko, ker je bilo nekaj v njem negibno, odmrlo, zaledenelo, Eva si je iztepla krilo in je hodila pred njim prav tako kot vse doslej, toda ko se mu poslej ni več pridružila na poti iz šole, je bil vesel in omrtvičenost je vnovič pokrila plasti, ki so se bile vzvalovile.

»Čuden patron. Zdaj pa se je ogibaš in ti ni mar, če bi se začela rediti, kaj?«

Gledal je skozi Nevo, in ko je skomignil z rameni, je še rekla: »Nekaj časa sem se zelo bala. Prinesla sem ji kinina.«

»Zelo skrbna sestra si,« je dejal in se ni mogel ubraniti čudnega srha, »toda to je bila čisto Evina stvar, ne moja ne tvoja.«

»Vsi moški ste enaki. Včasih sem menila, da te lahko cenim.« Zavihala je nos in opazil je škrlatno rdečico, ki ji je zlezla na lice.

Nedokončana liša, v kateri si je uredil zasilno bivališče samski lastnik, je strmela na cesto z enim samim svetlim očesom. Zastareli opel je stal ob kupu velikih opek, naslonjenih na razmajan plot. Torej moški še bedi, čeprav je ura že devet in trda tema. Dokler lahko vidi, meša malto in pomaga zidati, le kaj si je vtepel v glavo, ko da se mu je zbledlo, kdo neki pa še danes gradi tako, vendar bo treba čakati, ne kaže nič drugega. In Silvester že čaka, jezen je in v soju edine svetilke, ki si jo je graditelj pritrdil na drog ob kupu, je njegov obraz rumen in starikav.

»Če se misliš obirati in zapravljati čas s takimi lovačami, kot je Neva, si bom poiskal drugega družabnika.«

»Srečala sva se na poti semkaj. Kaj morem za to, če me hoče spremljati in bi si rada krajšala dolgčas, Silvester. Počasi ti preseda, če se nihče tvojih ne briga zate, ker te ima za prepametnega, da bi naredil kaj narobe. Včasih te obide, da bi naredil kaj narobe, razumeš, in bi potem pokazali nekakšno jezo, zanimanje, postali previdnejši.«

»Oh, nehaj no čenčati, raje straži,« je zagodrnjal Silvester in izvlekel odpirač. Vratca avta so zacvilila in Silvester je sedel za krmilo. Anko pa je porival vozilo po raztrganem cestišču, dokler nista bila dovolj daleč in sta smela vžgati motor.

Avto je poskočil z nelepim rohnenjem. Ko se je umiril, je Silvester odstopil vozniki sedež Anku in rekel: »Da se ne bi slučajno skušal kako izgovoriti, ko ti pripelje mati taunusa. Ena voznja bo moja vsakokrat.«

Anko je vodil vozilo previdno po zamrzli cesti in komaj poslušal Silvestra, ki je spet pričel pogrevati jezo na Nevo, »samo nastavlja se, raje bi se odrekla kruhu ko moškemu. Za teboj pa je zmerom metala oči, odkar smo se preselili sem, to vem, in pokvarila bo še Evo, samo da bi ne ostala boljša od nje. Nagovarja jo k vsem mogočim neumnostim.«

Segel je v žep po cigareto, pri tem je butnil Anka v komolec. Krmilo se je ostro zasukalo na levo in avto se je sunkovito zaril v lepko glino globokega jarka. Motor je nezdravo ropotal in nekje se je odprlo okno, nekdo je vpil v temo, zaman sta poskušala izvleči avto. Potuhnila sta se v kot, ko pa sta zaslišala korake, sta skočila v senco in se po ovinkih vrnila domov. Silvester je bil mračen, njegov molk je bil preteč, »sedaj sva odbrenkala, tepec, moral bi bil vedeti, da nisi pravi človek

za to,« in utonil je v temo domačega vrta, Anko pa je zlezal na teraso in skozi okno v kuhinjo. Ko je legel, je našel na nočni omarici materino pismo. Ni ga odprl, čeprav je bilo prvo pismo po njenem odhodu. Komaj teden dni, se je medlo spomnil, kar je odpotovala, in v tem tednu me je Silvester naučil voziti, kdo ve, kaj piše mama, seveda vem, kaj piše, »dragi moj sin, veliko dela imam, toda čas beži in to je sreča. Teh nekaj mesecev bo minilo, kot bi pihnil...« Saj to so njene besede pred odhodom in kaj bi drugega tudi napisala. Saj nima česa drugega. Kaj pišejo matere sinovom, kadar so odpotovale za zaslužkom, ker hočejo kupiti avto in dva krznena plašča, ki jih sicer ne bi?

Sin moj, skušala sem te dobro vzgojiti, bister si, nič me ni strah, da bi naredil kaj narobe. Verujem vate. Pridno študiraj in beri, pazi na hišo in Katarino, da ne bi pozabila zakleniti vrat, kadar odide.

Pravzaprav je bilo neumno, da sem se pustil napeljati v to Silvestrovo pustolovščino. V tednu se naučiš voziti, sicer pa to sploh ni nobena umetnost niti napor. Bolje se bo pogovoriti s starim, gotovo že spi, čevlji so v predsobi, zadnje čase se raje pomenkuje, kot bi se znebil straha ali česa, odkar je mati odšla. Naj kdaj pripelje uradni avto in se bosta malo zabavala okoli hiše.

Odprl je pismo, »dragi sin, na kliniki je veliko dela, pa to je sreča, ker...«, vem, ker tako čas hitreje mineva, mama.

Bos je hodil brezšumno, oče je imel svojo sobo na koncu hodnika, do nje se je prišlo po nekaj stopnicah, bila je čisto zase, tako je hotela mama, toda prijetna ogelna soba, in spomnil se je, da je bil v njej samo nekajkrat, oče pa se je ognil hodniku in je prihajal vanjo z vrta.

« Po kaj grem k očetu? O zaritem avtu mu ne morem povedati, obljubil sem, da bom molčal.

Za hip je neodločno obstal. Kaj če bi vendarle... stari zna biti kdaj tudi čisto v redu. Celó godilo mu bo in morda bo našel rešitev, kajti Silvestru ne moreš zaupati. Pokazal bo s prstom na pravega krivca, če se bo krog zožil okoli njega. In da se bo, je gotovo, ker je nekoč kradel motorje.

Nenadoma ga je preblisnilo, kako nesrečen obraz je imela Neva in kako zgubljeno hodi Eva, in zazdela se mu je sreča, ker za temi vrati spi oče, »pazi, da ne stopiš v mlakužo, Anko, raje mi daj roko.« in ta roka je bila topla in prijazna kot materina.

Pritisnil je na kljuko bolj odločen kot kadarkoli, topost zadnjih mesecev je bila zbrisana, kavč je ob steni med oknom, pritisnil se bom do njega, da ne bi planil preneglo iz spanca, pravijo, da ni dobro za živce, ne maram prižgati luči, in v trenutnem čudnem navalu občutka, ki je bil podoben nežnosti njegove rosne mladosti, je iztegnil roko in je

počasi spuščal dlan nad ploskev obraza, ki si ga je komaj mogel izoblikovati v temi. Kratko in malo, povedal bom vse tako, kot je bilo, in uredil bo ali vsaj svetoval. Nima smisla, da bi še to naprtil materi. Moram urediti, ona pa ne sme izvedeti, pa kakor že bo.

Potem je dlan dosegla zaželeno. In takoj zatem je neutegoma potegnil roko nazaj. Za hip je strupena, kot žolč grenka, kot pelin gorka, nagnusna tekočina spoznanja zalila njegovo notranjost. Potem se je tiho umaknil iz sobe in se na hodniku naslonil na vrata, toliko, da je zajel sapo in tekočino zajezil, pretila je, da bo preplavila vse, kako neudobne so te nizke postelje, ki jih matere kupujejo za sinove, da bi bili na tekočem z moderno opremo stanovanj, »seveda, dragi arhitekt, natanko po modi se ravnaj. Kakor imajo to na Švedskem — tam so menda najbolj napredni v tem pogledu, kajne?«

Oče ima star kavč, takšen, na katerem je prostora za dva, če ga raztegneš. Pred dvajsetimi leti sta spala na njem z materjo, dva mlada poročenca, ki sta sklenila, da študira samo eden od njiju, eden pa bo služil, da bo lahko preživel druga dva. Zato zdaj spi ženska ob očetu čisto udobno, tudi če je obilnejša, kot je bila mati tedaj, kako zabavno se ponavljajo nekatere reči, le v drugačni zasedbi, kaj bi z vedno istimi igralci, kajne?

Suho se je zasmeljal v mrzlo noč, ki je vdrla skozi širom odprto okno. Potem se je smejal dolgo, dokler ni položil plošče na gramofon in so električne kitare napolnile sobo, mraz ga je iztreznil, legel je in srebal curke svežine, ki se je zalezla na vse strani, toda že po prvi cigareti je zrak postal spet zatohel, gost, ko bi mogel spat, toda predmeti mi stopajo nasproti, režijo se mi, nekoč smo jih nosili iz trgovin in jih prebiral, hoteli smo najboljše, kavči za jutra in za noči, naslonjači za popoldneve, naslonjači, prevlečeni z mehkim krznom, zrcala za naše obraze in živote, preproge, na katere stopiš samo v svilenih copatah. Res. Na lestencih ne sme biti prahu, Katarina, kopalna kad mora sijati od čistoče, svetlo zelena kot mlada angleška trava, oče se je vedno dolgo in skrbno umival, preden je odpotoval, oh, kolikokrat neki je odpotoval? Vsaj enkrat na teden, največkrat pa tudi dvakrat. Mama je rekla, naj se umiva kar tam — kar tam, kje je ta tam? Je onkraj reke ali na tej strani, in znenada se je pričel tenko in presunljivo smejati, smeh se je razlezel v krčevit krohot, moram si podpreti trebuh, mama, zares smešno je, če se človek tako bolešno rad umiva, in potem mu je telo samo še drgetalo, in ko je mirno obležal, je počasi pometel papirje z delovne mizice na tla.

Laž je oblečena v krzno, laž spi na dvojnem kavču, prebiva v omarah, ki so polne oblek iz kamgarna, med bluzami in krili, kravata je

zelo lepa, mama. Mama. Lepa, mladostna ženska, zmerom čedno napravljena, ki vsak večer, kadar mora dežurati v bolnišnico, obišče svojega sina v njegovi sobi, da mu pove, kako mora oditi in naj po večerji čas pametno izkoristiti. Za njo ostane lahen vonj po sivki, ki se v nekaj urah razkadi, saj te sploh ne poznam, mama, poznam samo ta stari, vedno isti vonj po sivki, kdo si, kam odhajaš, mogoče tvoj pozdrav ni ti, mogoče si razstavljena na dele in se sestavljaš v vsakem prostoru drugače, jaz poznam samo takšno, ki pušča za seboj vonj po sivki... kaj pušča za seboj tista ženska v ogelni sobi?

Lepa hiša z mnogimi velikimi okni in zastekljeno verando, z balkonom, zasajena trdno v zemljo pod gričem, vsa polna sonca, z lepimi nasadi in bazenom, sonce, sonce, nekoč smo brali himno sončnemu božanstvu, iz zemlje klije cvetje in plevel moraš izrjavati, opleti, toda to delo ni prijetno, najbolje je, da ne sadimo več cvetic.

V polsnu se mu je zazdelo, kot bi zacvilile zavore, ostro, jezno, preteče. Toda pravkar je utonil v svinčen spanec, z dlanjo na plošči, ki je ni utegnil več sneti in se je vrtela v prazno.

Avto je imel črna stekla in klopi namesto sedežev. Silvester se je režal pol jezno pol zaničljivo. Miličnik ga je sunil pod rebra. »Molči že,« je zaukazal, bilo je uro po polnoči, oče je stal med vrati v svileni halji in Anko je vedel, da zmedeno zre za avtom, ker ni mogel izvleči iz sina niti besede, kaj vse to pomeni. Hlad med njima je bil neznosen, strdil se je v ploščo, »še potreboval me boš, fant!« toda fant je vedel, da ga je že potreboval in ga njegova dlan ni mogla otipati.

Spanje na trdem pogradu ni bilo preslabo. Silvester je bil pa videti neprespan, repenčil se je, ko mu je preiskovalec skušal izsiliti priznanje, da si je izposojal še druge avtomobile v tistem okolišu.

»Samo neizkušnemu prijatelju sem dajal brezplačne lekcije,« je vztrajal, »nič hudega nisva storila, pa tudi edina nisva v našem mestu, ki sva se učila zastonj.«

»Te ni sram?« je očetovsko zažugal preiskovalec. »Ko da ti je bilo tega treba.«

»Ni bilo treba,« je zaupljivo odkimal Silvester, »toda nas, mlade, velikokrat preostro zgrabite za vrat, starejšim pa pogledate skozi prste. Lahko bi vam naštel nekaj imen velikih mož, ki so počenjali hujše reči ko midva, pa tega zgodovina ne omenja.«

»Zadnje čase je bilo precej kraj avtomobilov, nekatere smo našli zelo poškodovane. In to ti inenuješ malenkost, nekdo pa si je zadržnil hlačni pas, da si je lahko omislil vozilo...«

Silvester se je zasmel tako glasno, da se je še zapisnikarica ozrla pozorno vanj, preiskovalec je nenadoma zardel in jel grizljati pero,

»o tititi,« se je smejal Silvester, »jaz zase lahko rečem, da bi jemal le nekatere avtomobile, če bi jih že, toda kaj bi z njimi? Želim se samo naučiti, to dopovedujem že celo večnost...«

»Ne, s tistimi avtomobili tudi jaz nimam nobene zveze. Ta opel, to je bilo edino. Rad bi presenetil mater, ko se vrne in pripelje s seboj avto.«

»Te ni sram? Poslali te bomo v vzgojni zavod. Prvič, ko spet kaj zagrešiš. Vsega si se preobjedel, nemarnež.«

Ne bom se smejal ko Silvester, čeprav bi imel več vzroka za to. Česa vse se človek ne preobje! Toda kaj je mar sodniku tega. Važno je, da je zapisnik napisan in da lastnik starega opela ne zahteva drugega kot povračilo stroškov in obljubo, da bo njegova razvalina stala pri miru.

Jutro je bilo hladno pa jasno. Oče je parkiral na drugi strani in je odprl vratca, ko je sin prečkal cesto. Toda Anko je šel mimo, in šele ko mu je avto zaprl pot in ga je očetova roka grobo potegnila na sedež, je pokorno prekrizal roke in se naslonil nazaj.

»Ostal boš doma, dokler ne bom odločil drugače, razumeš?«

Oče premore celo ostrino. Zares, očetovsko mu zvene besede. Natanko kot je treba.

Soba je lahko ječa ali pa tudi ne. Vseeno je, hodiš na predavanja ali ne. Zdaj je tako mrzlo in hrana pride na mizo ob določeni uri kot v arestu. Sicer pa ričetu nič ne manjka, nekatere kuharice ga znajo dobro pripraviti. Dolgčas je edini sovražnik. Če polegaš prek vsega dne, ponoči ne moreš trdno spati. To pa ni dobro, to pa nikakor ni dobro, fant, ne pa ne. Sreča, da je mati zmerom poslala kakšno uspavalno tableto, glej, kdo bi si mislil, koliko se jih je že nabralo v predalčku! Za dve smrti, fant. Lepo v žep jih spustiš in odpreš okno, pa se potegneš na teraso in na vrt, pa si zunaj. Ne, oče, svinjarije ti ne bom pripravil v veliki, lepi hiši. Toliko sem boljši od tebe.

Počasi, mirno, preudarno. Saj vse to skupaj ni nič. Nič hudega. Ljudje le mislijo, da je. Morda malo bruhaš, lice se ti zverži — ne, ne bom umazal tega lepega steklenega zavetja za lažnivce in tujce.

»Da, zares, samo posteljo potrebujem, sobo s skromno posteljo. Do jutri zjutraj, ne dalj. Seveda plačam neutegoma.«

Kdo bi mislil, da je že pomlad. Je res preteklo toliko tednov? Menda že. Mati se bo kmalu vrnila. Celo zelo kmalu. Pred iztekom pogodbe, na žalost. Ampak nič ne de, nekaj dni gor ali dol, kajne mama? Skozi odprto okno se bo natekla deževnica in oče bo zjutraj pričel telefonirati na vse strani.

Nevihite so lepe. Mama nikoli ni mogla razumeti, kadar me je zatekla ob oknu, z nosom ob šipi. V stari, grdi hiši, kjer smo stanovali prej, so se sončni žarki lomili skozi barvaste šipe, vzorci so bili lepi. Bliski so bili nenavadni, podeseterjeni, dežne kapljice so nežno pritrkavale, po stari strehi so škrobotali curki, veja smreke ob zidu je praskala po ometu in ga počasi pa vztrajno krušila, mati je želela, da se zavijem v koc in zaspim, da bi ne videl oken ne nevihte za njimi, zdaj zdaj se bo ulilo in tale hotelski koc je podoben tistemu, v katerega me je po sili zavijala mati, skozi brezhibno očiščene šipe lahko spremljaš zaveso dežja, vidiš razbičane platane, ki še niso ozelenele, preplašenega goloba, ki se je zmedel in ga bo vsak čas vrglo po tleh.

Fizika z astronomijo. Sociologija. Seveda, sin, tehnika ima bodočnost.

Smešno je misliti na bolečino mater in očetov. Iz nagona smo umetno razvili čustvo. Živimo vsak zase.

Z veliko količino vode so tablete brez okusa. Preprosto in enostavno. Počenjati neprimerne reči, mladenič, sin dobro situiranih staršev — kaj takega! Počasi vendar, toliko časa je še pred teboj, nič ti ne bo ubežalo, samo ne hlataj, dobre in skrbne starše imaš, zgledno mater-zdravnico, po njiju se zgleduj.

Da bi se, tovariš preiskovalni? Mogoče bi me življenje rado prisililo v to, pa mu ne bom dal priložnosti. Probleme vendar lahko zbrišemo preprosto!

Ni lepšega kot takole, takole počasi.

»Materi ne bova črhnila o tem, toda opozarjam te, opozarjam te, fant moj... da si mogel kaj takega...«

Kako zabavno, če očetje iztiskajo iz oči solze. Čudežna voda izpod žive skale, oh, oče, nehaj že in me pusti, rad bi spal, mar ni najlepše spati? Tudi ti to veš, »oh že dobro, oče, dobro,« in čas teče, moraš hoditi in jesti, glej, mati je mlajša kot prej, pa vseeno je nekam zoprno sedeti poleg nje v belem rekordu in se učiti voziti, »kako nadarjen voznik si, sin moj,« Silvester pa je nekje na drugi strani sveta, ne bodo ga silili v vzgojni zavod, pač pa mu bodo potisnili v roke puško, »da mati, vse je bilo v redu medtem, tudi izpite imam, upam, da bo zdaj več življenja pri hiši, ne, Eve pa že dolgo nisem videl, ne srečujeva se, odkar študirava.«

Mati je s predpasnikom čedna in domača.

»Le kam so izginile tablete, ki si jih imel v predalčku? Vem, da jih nisi uporabljal pogosto, bilo jih je veliko.«

»Bržčas smo jih zavrgli, saj veš, pri nas ni sile za te reči.« in mati je bolj skrbna ko poprej, toda bolje je oditi na vrt, kjer se novi bazen

polni s svežo vodo, vsa je sinja. Letošnje poletje je nenavadno vroče in voda je človeku iskrena prijateljica.

Trepetlika se je umirila, meče senco na rob bazena, toda ne, to je Eva, zrastle je, visi čez ogrado in ima roke izprožene po živi meji. Kaže, da občuduje kristalno vodo v bazenu, »oh, človeče, zdaj imaš vse, či-sto vse, kar lahko sploh imaš, petelin ti poje, kaj? In ni čudno, da se ne ozreš za svojimi starimi prijatelji.«

»Lahko se pelješ popoldne z nama na jezero veslat. Mislim, da mama računa na nekaj takega, spraševala je že po tebi.«

»No, hvala za ljubeznivo laž, toda zdaj nisem več v tistih letih, ko bi nasedla in se vsiljevala. Pa vseeno je lepo od tebe, in če sem odkrita, moram priznati, da si od vseh fantov, kar jih poznam, naj... no, pač — naj.«

Čeprav je vztrajno odklanjala, je malo pozneje le prišla k njemu v vodo, pognala se je neslišno ko mačka, voda se je v komaj opaznih krčih umirila in obležala negibna, sinja, prosojna. Evino telo je bilo zveženo, potem je začutil njeno roko na svojem hrbtu, odplaval je in legel na vroči beton, maram sploh kaj, mi je sploh do česa, odkar očeta skoro da več ni, kot bi ne mogel prenašati debelega primarija, ki prihaja v hišo kot v svojo, ostaja pozno v noč ali odpelje mater s seboj, ne, oče je imel zares izmučen obraz tedaj, ko je sedel v bolnišnici ob moji postelji, nekaj se je utrnilo iz njegovih oči, še nekaj razen solz, ne morem biti tako krivičen, ne morem pa tudi prenašati materinega obraza, ki se še ni privadil skrivati izraza krivde. Odkupuje se z visoko žepnino. In z avtom, kajti primarij ima prav tako lep in nov avto, torej se sme sin voziti, tudi Eva sme z njim, kako zoprno je hoditi iz udobnega avta v trohneče listje, v trsje, med grmovje, toda drugam ne, drugam nikakor ne, Eva, ne v posteljo v lepi hiši! Ne maram tako kot drugi, kot oče in mati, za tako ljubezen je trohneče listje in je trava, ki se je v vročini posušila, pa odmrlo trsje.

Pod pinijami je malce drugače, ker cvrčijo škržati in je morje blizu, plivka po mivki, pozabiš, da je življenje smešno, da je očetova ljubica pospravila počitniško hišico debelega primarija, preden je vanjo stopila mati s svojo družčino, srečanje na pragu je bilo svojevrstno, oče in primarij sta se prijazno rokovala, povedala sta nekaj public, »saj sam ne vem, zakaj sem postavil to bajto, ko ne prenašam vročine. Za prijatelje pač. Rade volje sem vam jo odstopil za nekaj dni, vem, vem, fant potrebuje vsaj mesec dni morja in zdaj bo še z materjo tu, pripeljala mu je družbo, prijazno dekletce, kajne? Fant, da, fant je zdrav in močan. Danes mladina hitreje raste, kot smo mi, resda.«

Bilo je pravo olajšanje, ko so prišli primarijevi gosti, tujei, in se je bilo treba vrniti. Nazaj v elegantno kletko, človek se privadi in nima rad, če se naključni to pa ono, kar razburi mater ali očeta.

Kako temno je že postalo nebo! Lepo poletno nebo, vse bolj na gosto posuto z iskrami. Nikoli jih še nisem videl, a imam že čez dvajset let, tudi neba ne, iz Evine hiše donijo električne kitare, dekletu sem se nocoj zameril dokončno, skrajni čas je, da sem se ji, presedla mi je že na morju, čeprav vem, da zaradi primarija in zaradi ženske, ki je bila z očetom — vseeno je, vseeno, zvezde sijejo naravnost vame, vse so se strnile v svetleč pas, toda zdaj je prepozno, prepozno je tudi, da se je mati razšla s primarijem, zakaj mu je neki zamerila, prepozno je, da oče ne odhaja več na službena potovanja, oh, zdaj ni treba več čakati pred kopalnico celo večnost, tu in tam mati spregovori spet z njim kakšno besedo — prav posrečeni so tile stari, ki so pravzaprav še mladi in neumni, ne znajo se obnašati, zamerljivi in jezni so, vse bi radi popravili namah, vse imeli — toda imajo samo neogibno starost, ki se zarašča vanje, in nič sreče, nič drugega kot revno, bogato, raztrgano, zakrpano življenjce, ki ni vredno počenega groša.

Pravijo: Pa vendar življenjce. Saj ima vzhode in zahode. Ima zvezde na nebu. Ima asfaltne ceste, ki vodijo od vile do vile, ograjene z živo mejo.

Lahko pa vzameš tudi tablete in ležeš na vodo.

Ozrl se je proti bazenu, nisem odgovoril, ko me je oče vprašal, zakaj ga nocoj nisem izpraznil, v zvezdnati noči se je svetlikal ko široko odprto okno. Anko si je podložil hrbet z blazino in je strmel navzgor. Divje misli so bile za njim. Čutil je, kot bi jih nekaj ublažilo in zavrlo njihov vrtinčasti tok.

Mi vsi, siti in napojeni, brezbrizni, brez življenja — morda pa je pod stekleno kupolo premalo svežega, živega, vonjavega zraka, morda smo se odvadili dihati počasi in mirno, ker znamo samo hlastati, to pa nas je izsušilo.

Segel je v žep. Otipal je zavitek. Tokrat bom pazljivejši, si je rekel. Ne maram vnovič tistih bolečin. Nisem rojen za bolečine, vem.

Nato se je kot romar napotil po nebu, poslednjič si lahko privoščim, si je rekel, in ga je doživel, kot ni še nikoli nobene stvari. Bilo je širno in dobro staro nebo, temno modro, prijazno. Ni ga bilo konca, terjalo je nekaj, kaj, še ni jasno začutil, toda osupel je spoznal, da se je v njem zganil, končno vendar, slabotno in negotovo, pa vendar, vendar — in tedaj je zavzdihnil kot otrok, ki se je napil mlačne vode, pa ga ni odžejala, toda pustila je občutek okusa po vodi.